

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/295/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220205858
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7220205858.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloletého E. K. nar. XX.XX.XXXX bývajúcim u matky zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťa rodičov: I. K. nar. X.X.XXXX bývajúcej v Q. v obci S. XXXX na ulici W. setány XX a E. K. nar. XX.XX.XXXX prihláseného k trvalému pobytu v S. na Q. ulici č. XX/XX toho času umiestneného v zariadení Y., n.o. W. X v Y. zastúpeného advokátskou kanceláriou KRAL PARTNERS, s.r.o. sídliacej v Košiciach na Kukučínovej č. 7 v konaní o návrhu otca na zníženie výživného o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č.k. 17P/30/2020-71 zo dňa 25.9.2020 takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením vyhlásil, že Okresný súd Košice II nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavil. Rozhodnutie odôvodnil tým, že obvyklý pobyt maloletého dieťaťa je od 21.7.2020 v Maďarsku, kde býva spolu so svojou matkou a jej terajším manželom. Vyhlásil, že v zmysle čl. 8 ods. 1 a čl. 17 Nariadenia rady ES č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností nemá právomoc. Keďže nemá právomoc vo veci konať, jedná sa zmysle ust. § 161 ods. 2 CSP o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, z toho dôvodu konanie zastavil.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec s návrhom, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Poukázal na nesprávny výklad nariadenia rady ES č. 2201/2003, keďže konanie na súde prvej inštancie sa začalo skôr, ako sa maloletý presťahoval do Maďarska. Matke pritom nikdy nedal súhlas a neuzavrel s ňou ani žiadnu dohodu o vycestovaní maloletého syna do cudziny.

3. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne, navrhla ho potvrdiť. Poprela, že by s otcom o udelení súhlasu na presťahovanie syna nekomunikovala, otec svoj súhlas podmienil jej súhlasom na zníženie výživného. Takýto postup otca označila za nemorálny a za zneužívanie práva. Zdôraznila, že otec si svoju vyživovaciu povinnosť k synovi dlhodobo neplní. Potvrdila, že od 21.7.2020 žije aj so synom v Maďarsku, syn tam navštevuje základnú školu s vyučovacím jazykom slovenským. Ona je v Maďarsku zamestnaná, obaja majú povolenie na pobyt. Taktiež majú v Maďarsku lekárov a zdravotné poistenie. Podľa jej názoru je nepochybné, že obvyklý pobyt syna je v Maďarsku.

4. Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu nevyjadril.

5. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP).

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím Ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou SR, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím Ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok, alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitného predpisu a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

8. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

9. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

10. Podľa § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

11. Podľa kapitoly I, článku 1 ods. 3 písm. e) Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len Nariadenie Brusel II), toto nariadenie sa nevzťahuje na vyživovaciu povinnosť.

12. Podľa kapitoly I, článku 1 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej len Nariadenie Rady o vyživovacej povinnosti), toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

13. Podľa kapitoly I, článku 2 ods. 10 a 11 Nariadenia Rady o vyživovacej povinnosti, oprávnený je každá fyzická osoba, ktorá má nárok na výživné alebo o ktorej sa tvrdí, že má takýto nárok. Povinný je každá fyzická osoba, ktorá má vyživovaciu povinnosť alebo o ktorej sa tvrdí, že má takúto povinnosť.

14. Podľa kapitoly I, článku 3 Nariadenia Rady o vyživovacej povinnosti, v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná podľa a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného, alebo b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného.

15. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP a rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil pre existenciu vady konania, ktorá sa prejavila v takom nesprávnom procesnom postupe, ktorým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Súd prvej inštancie na posúdenie právomoci konať vo veci zníženia výživného pre maloleté dieťa aplikoval Nariadenie Rady Brusel II, čím postupoval v rozpore s článkom 1 ods. 3 písm. e) predmetného nariadenia, ktoré výslovne vylučuje aplikáciu Nariadenia Rady Brusel II vo veciach vyživovacej povinnosti. V danom prípade bolo povinnosťou súdu prvej inštancie aplikovať Nariadenie Rady č. 4/2009 o vyživovacej povinnosti, ktoré sa v rámci členských štátov Európskej únie začalo uplatňovať dňa 18.06.2011 a ktoré sa vzťahuje na všetky druhy vyživovacej povinnosti priznanej právom toho - ktorého členského štátu vyplývajúcej z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva a švagrovstva. Predmetné nariadenie sa týka všetkých podstatných aspektov medzinárodného práva súkromného a procesného vo veciach vyživovacej povinnosti, a to právomocí súdov pri rozhodovaní o určení alebo zmene výživného, právneho poriadku, podľa ktorého

sa vyživovacia povinnosť posudzuje, ako aj podmienok, za ktorých sa rozhodnutiam vo veci výživného vydaným na území jedného členského štátu priznávajú účinky na území iného členského štátu.

16. Citovaný článok 3 písm. a) a b) Nariadenia Rady o vyživovacej povinnosti zakladá nielen právomoc, ale aj príslušnosť súdu, a to podľa obvyklého pobytu oprávneného alebo povinného. Vo veciach vyživovacej povinnosti majú teda v zmysle uvedených ustanovení právomoc súdy obvyklého pobytu povinného (t.j. osoby povinnej poskytnúť výživné) alebo obvyklého pobytu oprávneného (t.j. osoby, ktorá má právo na výživné). V prípade, ak je žalobcom povinný môže si vybrať súd, ktorému doručí svoj návrh buď v mieste svojho obvyklého pobytu (článok 3 písm. a) nariadenia) alebo v mieste obvyklého pobytu oprávneného (článok 3 písm. b) nariadenia).

17. V danom prípade sa podaným návrhom otec maloletého dieťaťa (povinný) domáhal zníženia výživného proti oprávnenému, pričom pre podanie návrhu na zníženie výživného si povinný vybrali súd v Slovenskej republike (Okresný súd Košice II), ktorý je súdom podľa obvyklého pobytu otca ako povinného rodiča (článok 3 písm. a) nariadenia), zároveň v čase podania návrhu bol aj miestne príslušným podľa pobytu oprávneného, preto bola daná právomoc Okresného súdu Košice II konať o návrhu na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa.

18. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri posudzovaní právomocí vychádzal z nesprávneho právneho predpisu. Svoju právomoc skúmal podľa čl. 8 a čl. 17 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000. Citované nariadenie sa však v zmysle článku 1 bodu 3 písm. e/ citovaného nariadenia nevzťahuje na vyživovaciu povinnosť. V tomto prípade je potrebné právomoc skúmať podľa nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti. Súd prvej inštancie teda vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať na základe nesprávneho právneho predpisu. Keďže následne konanie zastavil, znemožnil navrhovateľovi pokračovať v konaní a uplatňovať si svoje procesné práva vo veci.

19. Vzhľadom na uvedené musel odvolací súd zrušiť uznesenie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie posúdiť svoju právomoc v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci a rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti a podľa zistenia, či má alebo nemá právomoc vo veci konať, bude ďalej postupovať, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie riadne a zákonne odôvodní podľa ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho závery vyplývali zo zisteného skutočného stavu veci a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodovaní, boli preskúmateľné a logicky správne.

21. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).